

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Percepce a zvládání dopadů specifických poruch učení na každodenní život dětí s touto diagnózou

Autorka práce: Zuzana Vilímová

Vedoucí práce: PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.

Autorka se v předložené diplomové práci věnuje velmi zajímavému tématu: percepci a zvládání dopadů specifických poruch učení z pohledu samotných dětí s SPU. V souladu s aktuálním rozvojem problematiky SPU směrem k prevenci, intervenci a terapii sekundárních obtíží SPU se zabývá nejen výukovými problémy těchto dětí, ale snaží se uchopit danou problematiku v celé své šíři a to i s dopady na osobní a rodinný život. Lze jen souhlasit s autorkou, že právě komplexnější pohled může přispět nejen k hlubšímu pochopení dětí s SPU, jejich rodin a jejich potřeb, ale může vést k novým způsobům práce s nimi i s jejich nejbližším okolím.

Diplomová práce je tradičně rozdělena na teoretickou a empirickou část. Struktura i obsahové zaměření teoretické části odpovídá požadavkům na diplomovou práci. Autorka prokazuje orientaci v odborné literatuře a v souladu se zaměřením práce se soustřeďuje pouze na jevy, které se přímo vztahují k empirické části. Je nutno pochválit, že se opírá i o zahraniční autory. Na druhou stranu lze autorce vytknout sekundární citace základních a v českém jazyce dostupných autorů (např. Piaget, str. 12). Jedná se však o ojedinělý případ. V závěru teoretické části představuje autorka svou předchozí studii zaměřenou na dopady specifických poruch učení pohledem matek dětí s SPU (Vilímová, 2010), která nejen dokládá dlouhodobý zájem o danou problematiku, ale která se stala i podnětem pro současný výzkum.

K teoretické části mám tak pouze jednu připomínku. Vzhledem k tématu práce bych uvítala podrobnější vymezení konceptu SPU. Autorka SPU představuje pouze jako určité blíže nedefinované znevýhodnění (str. 28) a dále se věnuje jeho sociálním aspektům.

Jako hlavní cíl svého výzkumného bádání si autorka vytkla co nejhlubší vhled do dané problematiky očima dětí s SPU. V úvodu empirické části hlavní cíl výzkumu dále rozvíjí a představuje výzkumné otázky. S ohledem na stanovené cíle svého šetření zvolila autorka kvalitativní podobu výzkumu. Jako hlavní výzkumnou metodu použila semistrukturovaný rozhovor, který sama pro účely tohoto výzkumu připravila a doplnila jej o pozorování a dvě techniky projektivního rozhovoru.

Autorku lze pochválit za podrobný popis realizace výzkumu, jehož důležitou součástí bylo pilotního šetření, které vedlo k několika úpravám v připravovaném rozhovoru. Přesto, že podobně precizně a detailně představuje i výzkumný vzorek, který tvořilo šest dětí s SPU, stejně jako v teoretické části i zde bych uvítala detailnější informace o konkrétních podobách SPU (jsou tyto děti vzdělávány podle IVP, mají přidružené poruchy (např. ADHD), jak a kdy

se jejich obtíže začaly manifestovat?...). Domnívám se, že i tyto okolnosti mohou hrát v percepci dopadů jejich poruchy důležitou roli.

V následujících kapitolách autorka detailně představuje výsledky svého šetření, které dokládá konkrétními pasážemi z rozhovorů. Data také interpretuje. Lze opět jen ocenit, že přes velké množství výsledků dokáže udržet přehlednost a orientaci pro čtenáře. V závěru nechybí diskuze, kde autorka nejen shrnuje řadu zajímavých zjištění, ale kde své výsledky porovnává s výzkumy a názory ostatních autorů. Je si však vždy vědoma omezení, která s sebou přináší malý výzkumný vzorek i kvalitativní metodologie.

Osobně mě nejvíce zaujala část diskuze, kde autorka srovnává výsledky svého šetření zaměřeného na dopady SPU pohledem matek a pohledem jejich dětí s SPU. Kromě jiného dochází k potvrzení významného vlivu postojů a způsobů jednání rodiče na osobnostní vývoj dětí a upozorňuje tak na potřebu pomáhat dětem s SPU také skrze práci s rodiči. Proším autorku, aby se zamyslela, jaké konkrétní formy pomoci a podpory by na základě svých zjištění pro rodiče (respektive matky) navrhovala.

Celkově je možno předloženou diplomovou práci hodnotit jako velmi kvalitní, splňující obsahové, formální i jazykové požadavky kladené na tento typ prací a proto ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 21.5.2012

Mgr. Klára Špačková, Ph.D.